

Legyenek a húrnégyszög csúcsai A, B, C, D , a téglalapok középpontjai O_1, O_2, O_3, O_4 , az A -val szomszédos két téglalap-csúcs pedig P és Q (ábra). Először megmutatjuk, hogy az O_1, O_2, O_3, O_4 négyszög szemközti oldalai egyenlők (vagyis hogy a négyszög paralelogramma), majd pedig azt, hogy az egyik szög derékszög.

1988-11-379-1.eps

A feladat feltételeiből következik, hogy a húrnégyszög szemközti oldalaira szerkesztett téglalapok egybevágóak; ezért $O_4A = CO_2$ és $AO_1 = CO_3$, továbbá $QAO_1 \sphericalangle = O_3CD \sphericalangle$ és $O_4AP \sphericalangle = O_2CB \sphericalangle$. Az A csúcsnál levő teljesszöget -360° -ot $-$ a $PAQ \sphericalangle$, a $DAB \sphericalangle$ és két 90° -os szög alkotja, tehát $PAQ \sphericalangle = 180^\circ - DAB \sphericalangle = DCB \sphericalangle$, hiszen a húrnégyszög szemközti szögeinek összege 180° . Ekkor viszont

$$O_4AO_1 \sphericalangle = O_4AP \sphericalangle + PAQ \sphericalangle + QAO_1 \sphericalangle = O_2CB \sphericalangle + BCD \sphericalangle + DCO_3 \sphericalangle = O_2CO_3 \sphericalangle.$$

Az O_4AO_1 és az O_2CO_3 háromszögekben tehát megegyezik két-két oldal és az azok által bezárt szög, ezért a háromszögek egybevágóak, így $O_4O_1 = O_2O_3$. A bizonyítás során hallgatólagosan feltételeztük, hogy a BCD szög hegyesszög, ez azonban nem jelent lényeges megszorítást. A húrnégyszög két szemközti szöge közül ugyanis vagy mindkettő derékszög $-$ és ekkor az $O_4O_1 = O_2O_3$ egyenlőség nyilván teljesül $-$, vagy pedig az egyik hegyesszög, a másik pedig tompaszög. Ez utóbbi esetben pedig feltehető, hogy a C -nél levő szög hegyesszög. Ugyanígy láthatjuk be, hogy $O_1O_2 = O_3O_4$.

A paralelogramma szemközti szögei egyenlők, tehát $O_4O_1O_2 \sphericalangle = O_2O_3O_4 \sphericalangle$; az egyenlő szögeket felbontva:

$$O_4O_1A \sphericalangle + AO_1B \sphericalangle - BO_1O_2 \sphericalangle = CO_3D \sphericalangle - CO_3O_2 \sphericalangle + DO_3O_4 \sphericalangle.$$

Ismét felhasználtuk, hogy az $ABCD$ húrnégyszögben a B és C csúcsoknál levő szög hegyesszög. Hasonlóan végezhető a bizonyítás azokban az esetekben is, amikor e szögek között derékszög vagy tompaszög is van.

Az egyenlőséget átrendezve:

$$O_4O_1A \sphericalangle + CO_3O_2 \sphericalangle + 2 \cdot AO_1B \sphericalangle - BO_1O_2 \sphericalangle - DO_3O_4 \sphericalangle = CO_3D \sphericalangle + AO_1B \sphericalangle.$$

A bal oldalon éppen az $O_4O_1O_2$ szög kétszerese áll, mivel $O_4O_1A \sphericalangle = CO_3O_2 \sphericalangle$ az O_4O_1A és CO_3O_2 háromszögek egybevágósága miatt, az O_4O_3D és az O_2O_1B háromszögek egybevágóságából pedig $BO_1O_2 \sphericalangle = DO_3O_4 \sphericalangle$ következik. A jobb oldalon levő két szög összege 180° , hiszen $CO_3D \sphericalangle = AO_1Q \sphericalangle$ a szemközti téglalapok egybevágósága miatt. Beláttuk tehát, hogy $O_4O_1O_2 = 90^\circ$, így az $O_1O_2O_3O_4$ négyszög derékszögű paralelogramma, vagyis téglalap.